

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

ДЗК

Випуск 9/3

2014 р.

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у серпні 2014 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Інтеграції України в європейський культурний простір сприяють зустрічі керівництва галузі з представниками посольств європейських країн. Так, Міністр культури України Є. М. Нищук зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Латвійської Республіки в Україні А. Даудзе. Було порушено питання двосторонньої співпраці країн у галузі культури, зокрема, розглянуто можливість проведення спільних культурно-мистецьких акцій, присвячених 150-річному ювілею знаних латвійських літераторів Я. Райніса та Аспазії.

Перспективні напрямки двостороннього культурного співробітництва між Україною та Угорщиною було обговорено на зустрічі заступника Міністра культури України О. П. Журавчака з Надзвичайним і Повноважним Послом Угорщини в Україні Л. Ч. Папом.

О. П. Журавчак провів зустріч з представниками американської єврейської правозахисної організації „Об'єднання комітетів на захист євреїв колишнього Радянського Союзу”, де було обговорено питання співпраці щодо протидії проявам ксенофобії та антисемітизму.

До 25-річчя акції протесту „Балтійський шлях”, посольства Литви, Латвії, Естонії спільно з Міністерством культури України 23 серпня провели у столиці акцію солідарності „символічний живий ланцюг”. Його метою було

показати солідарність з українським народом, продемонструвати необхідність єдності, спираючись на приклад Балтійських країн, вшанувати пам'ять жертв тоталітарного режиму та всіх загиблих за вільне та європейське майбутнє України. „Балтійський шлях” – акція, яка відбулась у прибалтійських радянських республіках 23 серпня 1989 року. Тоді близько двох мільйонів мешканців Литви, Латвії та Естонії стали живим ланцюгом завдовжки майже 600 км та з'єднали таким чином прибалтійські столиці Вільнюс, Ригу і Таллінн. Цю акцію приурочили до 50-річчя підписання пакту Молотова-Ріббентропа.

На кордоні між Польщею (Збереже, Люблінське воєводство, Влодавський повіт) та Україною (с. Адамчуки, Шацького району, Волинської області) відбулися VI Європейські дні добросусідства. В них взяли участь голова Волинської облдержадміністрації В. Гунчик, воєвода Люблінського воєводства

В. Вільк, генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Б. Бживчи та консул Генерального консульства України в Любліні С. Сидюк. Під час заходу було відкрито понтонний міст через річку Західний Буг і пішохідний прикордонний перехід „Адамчуки-Збереже”.

За кордоном

Міністр культури України Є. М. Нищук брав участь у Міжнародному саміті культури під гаслом „Культура – одиниця довіри”, що пройшов у Единбурзі (Шотландія). Україна стала єдиною представницею Східного партнерства та, за винятком Литви, з пострадянського простору, яка була запрошена на захід. У рамках саміту Міністр провів переговори з представниками Британської Ради, Уряду Шотландії та Департаменту з питань культури, ЗМІ та спорту Великої Британії (аналогом Міністерства культури). Було досягнуто домовленостей з багатьох стратегічних для України питань. Британський Уряд висловив готовність надавати технічну допомогу Україні в рамках створення платформи для українських мистецьких проєктів на території Сполученого Королівства. Також британські політики готові сприяти у залучення бізнесу до донорських проєктів для об'єктів української культурної спадщини. Важливим моментом у переговорах стала домовленість щодо обміну досвідом з децентралізації повноважень у галузі культури.

З 29 по 31 серпня Заступник Міністра культури України О. П. Журавчак з робочим візитом перебував в Угорщині. У ході візиту проведено двосторонні зустрічі із державним секретарем Міністерства людських ресурсів Угорщини П. Хоппалом, мером міста С. М. Бібаком, на яких обговорено низку питань

щодо перспектив розвитку сучасного мистецтва, мистецької освіти, залучення молодих митців до участі у фестивалях, що проходять як в Україні, так і в Угорщині, щодо укладання двосторонньої міжвідомчої програми співробітництва на найближчі роки. Під час робочого візиту О. П. Журавчак долучився до урочистостей з нагоди святкування Дня незалежності України, центральною подією яких стала вистава „Понтій Пілат” Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша, що відбулась 29 серпня в театрі на воді в місті Сарваш.

24 серпня у Швеції було відкрито „Український інститут у Швеції”, основною діяльністю якого стане популяризація української культури за кордоном. Ініціатори відкриття установи – українки за походженням, сестри Н. та О. Пасічник. У презентації інституту взяли участь шведські дипломати, міністр культури Швеції Л. Адельсон-Лільєрут, Посол США у Швеції М. Бжежинський та інші.

Нагороди

В Україні

У Посольстві Республіки Польща в Україні (Київ) відбулося вручення відзнак польського Міністерства культури й національної спадщини (Республіка Польща) українським діячам культури. Нині до числа „заслужених діячів культури Польщі” додалися Д. Стус (літературознавець), А. Бондар (поет і публіцист), М. Кіяновська (письменниця, перекладачка, літературний критик), Б. Матіяш (письменниця, перекладачка, редактор), Б. Антоняк (перекладачка) та інші. „Заслужений діяч культури Польщі” – це державна нагорода, що підтверджує заслуги митця у промоції польської культури за кордоном.

Фестивалі

В Україні

З 13 по 17 серпня у Національному комплексі „Експоцентр України” за підтримки Посольства Японії в Україні та Українсько-Японського Центру Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” в рамках „АРТ-ПІКНІКА Слави Фролової” було проведено Тиждень Японії, на якому всі бажаючі мали можливість взяти участь у тематичних майстер-класах (кулінарія, хенд-мейд, мистецтво і спорт); відвідати виставки живопису, національних костюмів кімоно і атрибутів; кінопокази; прослухати лекції про подорожі, традиції, культуру та мистецтво; навчитися літніх японських танців „Бон-одорі”. Було проведено свято „О-Бон”(свято ліхтарів) –

одне з важливих родинних свят Японії, поминання духів предків і померлих. На заході був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Саката Тоїчі, який висловив щире вдячність нашій країні за можливість провести культурно-мистецький проект, присвячений японській культурі, в складний для України час.

Національний історико-меморіальний заповідник „Биківнянські могили” (с. Биківня, Дніпровський р-н, Київська область) відвідала мотоколона XIV Міжнародного Катинського мотопробігу (більш ніж 70 мотоциклістів з Польщі), метою якого було вшанування жертв масових репресій сталінсько-гітлерівських режимів кінця 30-х початку 40-х років XX століття. Учасники мотопробігу спільно з представниками Посольства Республіки Польща, Генеральним Консулом Посольства Р. Вольськім, членами польських національно-культурних товариств України та Києва, духовенством, співробітниками заповідника та киянами, поклали вінки та квіти до польської та української частини міжнародного Меморіалу жертвам тоталітаризму 1937–1941 років. Мотоциклісти також відвідали Житомир, Чернівці, Харків та інші міста.

У Львові було проведено VI Міжнародний фестиваль „Захід” головна мета якого – популяризація української культури. На чотирьох сценах форуму виступили музиканти різних напрямків сучасної актуальної музики: „Anti-Flag” (США), Ляпіс Трубецкой (Білорусь), „Lumen”, „Noize MC”, „Tesla Boy” (РФ), „Sonic Syndicate” (Швеція), „Zdob si Zdub” (Молдова), „Caliban” (Німеччина), „Ektomorf” (Угорщина), „Ukraina” (Польща), „Flunk” (Норвегія).

Музиканти та виконавці з Ірландії, Конго, Чехії, Білорусі (група „Zatochka”) були учасниками VIII Фестивалю українського опору „Бандерштат-2014: перезавантаження”, що проходив у Луцьку. Програма фестивалю включала: історичну реконструкцію, флеш-моб, виставу театру, музичну, акустичну і літературну сцену та ін.

За кордоном

З 15 по 31 серпня у Кракові (Польща) та Львові синхронно відбувались дві музичні події – Міжнародний фестиваль „Музика в старому Львові” та „Музика в старому Кракові”. Краків приймав гостей вже у 39-те, а ось місто Лева на цьому фестивалі вперше. Ця ідея „об’єднання фестивалів” належить засновникові Академічного камерного оркестру „Віртуози Львова”, народному артисту України С. Бурку та засновнику польської капели „Краковієнсіс” й польського фестивалю „Музика в старому Кракові” С. Галонському, тісна

співпраця між якими триває вже впродовж більше 20 років. Учасниками форуму були: Л. Длугощ (флейта, Польща), А. Келяр (флейта, Польща), К. Якович (скрипка, Польща), В. Дуда (скрипка, Україна), Академічний камерний оркестр „Віртуози Львова” (Україна), С. Бурко (диригент, Україна) та ін. У програмі заходів звучали, твори В. А. Моцарта, Ф. Доплера, Й. С. Баха, С. Чарнецького, М. Скорика. Ексклюзивність обох – львівського і краківського – фестивалів у тому, що концерти відомих виконавців та колективів з різних країн проходили в храмах, пам'ятних та історичних місцях обох міст. Ініціативу проведення акції офіційно підтримали міський голова м. Львова А. Садовий та президент Кракова Я. Майхровський, Міністерство культури Польщі, Генеральне консульство Республіки Польща у Львові.

Академічний театр музики і танцю „Зоряни” Кіровоградської обласної філармонії представив українське народне мистецтво у Греції: на Міжнародному фольклорному фестивалі у Волосі та X Міжнародному фестивалі-конкурсі виконавців народного танцю „Посідонія” в Егію, де посів друге місце.

Гастролі

За кордоном

З 6 по 24 серпня 40 юних артистів житомирського хореографічного ансамблю „Сонечко” (художній керівник колективу, народний артист України М. Гузун) виступили з концертами у Польщі, Австрії та Італії. Танцюристи представили спеціально підготовлену програму патріотичного й національного спрямування – були задіяні українські прапори, вишиванки, звучав гімн держави.

Українська співачка Р. Лижичко під час гастрольного туру містами Канади була нагороджена престижним орденом провінції Манітоба – „Order of the Buffalo Hunt” – за хороше ставлення до провінції.

Гурт „Скрябін” провів гастрольний тур містами США, а гурт „ДахаБраха” – містами США, Канади та Мексики.

Театр

В Україні

В Одесі пройшов допрем'єрний показ моновистави „Готель Європа” у виконанні автора – французького журналіста, письменника, філософа, драматурга Б.-А. Леві. П'єса – це монолог в п'яти актах, дія відбувається 27 червня 2014 р. у Сараєво, напередодні меморіальних заходів до 100-річчя

Першої світової війни. Через всю виставу червоною ниткою проходить тема українського Майдану, боротьби українців за право жити у вільній країні. Прем'єри почергово відбулися у Сараєво (27 червня) та в Одесі (8 серпня). Квитки на виставу були безкоштовними, а добровільні пожертви Б.-А. Леві направив на потреби української армії. Прем'єра вистави відбудеться 9 вересня у Парижі, а протягом 2015 р. – у багатьох крупних містах світу. За висловом автора, „вистава – це співпереживання, спроба становити діалог з українським народом і підтримати його у важкий момент”. Саме тому автор твору вийшов на сцену в Одесі сам, а в усіх інших містах і країнах у виставі будуть задіяні актори.

За кордоном

Некомерційний міжнародний центр мистецтв „Meetfactory”, що базується в Празі (Чехія), представив театральний проект під назвою „Автоатлас України”. Два місяці поспіль у Празі актори виступатимуть перед глядачами з виставами, створеними за мотивами творів популярних українських письменників О. Забужко, С. Жадана, Ю. Винничука. Труппа „Meetfactory” човном відвозить глядачів до загублених у віддалених районах міста арт-просторів, галерей та пабів, де й розташовано сцени для вистав і читань. Проект створено, щоб ближче познайомити глядачів із сучасною культурою України. Обрані твори, на думку організаторів, є кращими зразками постмодерної літератури Східної Європи. Крім того, у залах пражської кав'ярні „ROTRVA” відбувся аукціон фотографій „Вечір для України”. Автором фотографій з місця події – київського Майдану – була студентка політології пражського Англо-американського університету українка О. Кагуй.

Київський академічний драматичний театр „На Подолі” з виставою „На дне” за п'єсою М. Горького та „Незалежна театральна лабораторія” з Чернівців з виставою „Песок из урн” за мотивами поезії П. Целана представляли своє мистецтво на II Міжнародному театральному фестивалі „VASARA – 2014”, темою якого став „Театр – далеке і близьке”. Проходив фестиваль з 11 липня по 9 серпня в литовському місті-курорті Друскінінкай.

Виставки

В Україні

Творчі доробки митців із України, Польщі, Литви, Франції, Великої Британії, Ірландії, Ізраїлю, Канади та США було представлено в рамках бієнале

IV „Тижня Актуального Мистецтва” у Львові. Тема цього річного форуму – „ментальні війни”: осмислювання складних проблем, ситуацій, подій, що генеруються та вкорінюються у свідомості в результаті війни „Дійсного” та „Ментального”. А сам „Тиждень” складався із трьох блоків: авторські та кураторські проекти, „Дні мистецтва перформанс у Львові”, „Школа перформансу”, лекції та дискусії. Зокрема, польські мистецтвознавці М. Бенек та М. Мішнякевіч провели воркшоп з мистецької критики, а мистецька формація з Мюнхена „The Beautiful Formula Collective” – відкриті воркшопи, експериментуючи з малярством. Кураторами форуму були В. Кауфман (Україна), Т. Рабан (Ізраїль), Я. Балдига (Польща).

За кордоном

У краківському Музеї сучасного мистецтва („МОСАК”, Польща) було відкрито виставку мистецтва української революції „Я крапля в океані”. Проект присвячено художнім та візуальним аспектам протестного руху, що відбувався в Україні з листопада 2013 року. Виставка триватиме до 19 жовтня 2014 року.

Фотовиставки

В Україні

Роботи фотохудожника із Санкт-Петербурга (РФ) Г. Блохіна „Сни великого міста” експонувалися у Сумській муніципальній галереї.

Виставку світлин „Захистимо майбутнє України разом!”, присвячену безпритульним дітям та наркоманам, чеського фотохудожника М. Новотного було презентовано в Полтавському художньому салоні.

За кордоном

Студенти III курсу факультетів менеджменту мистецтва й реставрації творів мистецтва Львівської національної академії мистецтв представили львівську фотографічну школу на Міжнародному фестивалі фотографії та кіно „Most/De Bruke”, що проходив у містах Слюбіце (Польща) та Франкфурт-на-Одері (Німеччина).

Книжкові виставки, ярмарки

В Україні

7 серпня у Києві відбулася презентація нового Міжнародного культурно-освітнього проекту Центру літературної освіти „Літературний тур до Польщі”, який проходитиме у чотирьох містах – Львові, Любліні, Варшаві та Кракові 19-

27 жовтня. У програмі презентації – відвідання ключових польських інституцій культурного сектору (зокрема, зустрічі з директором Інституту книги та керівником Національного центру культури), лекції, майстер-класи та воркшопи сучасних польських письменників, дискусії за участю літераторів, видавців, культурних менеджерів, представників громадських організацій у галузі культури. „Літературний тур до Польщі” – міжнародний культурно-освітній проект, головна мета якого – обмін досвідом у галузях літератури і культурного менеджменту, налагодження нових контактів і діалогу між культурними активістами Польщі та України з метою подальшої дієвої співпраці.

Російський письменник В. Войнович представив у Києві український переклад першої книги під назвою „Особа недоторканна” трилогії „Життя та незвичайні пригоди солдата Івана Чонкіна”. В. Войнович – один із тих російських культурних діячів, які різко засудили російську анексію Криму та підтримали Майдан. Він став почесним гостем Київської книжкової виставки до Дня знань, яка пройшла на Хрещатику.

13 серпня у Чернівцях відбувся творчий вечір-дискусія за участю нової резидентки „Meridian Czernowitz”, славіста і перекладачки з української мови на німецьку Б. Керстен (Німеччина).

За кордоном

„Метаморфози реальності: нова українська література” – під такою назвою вийшов один з номерів нью-йоркського (США) журналу „Words Without Borders”, який понад 10 років існує як інтернаціональне літературне видання і публікує переклади творів з різних країн. Твори українських письменників

Т. Малярчук, С. Ушкалова і Т. Антиповича з’явилися в перекладі англійською М. Найдана, В. Блекера та І. Шувалової.

До півфіналу Міжнародної літературної премії „Ангелус” (Польща) увійшли твори українських письменників „Хвороба Лібенкрафта” О. Ірванця та „Кілер” А. Любки. Загалом у списку – роботи п’ятнадцяти письменників з усього світу.

Конференції, семінари

В Україні

7 серпня Чеський центр у Києві та Фундація Центр Сучасного Мистецтва „CSM” провели шосту зустріч „Робочої кімнати” з чеською художницею

Б. Кляйнхампловой. Вона приїхала до України як учасниця міжнародної резиденційної програми „Розширена Історія Музиків”, яку вже останні 7 років організують українська художниця, автор медіаінсталяцій та перформансів А. Кахідзе зі своїм чоловіком В. Бабюком. Ключовою темою робіт художниці є парадоксальні відносини між взаємно суперечливою логікою мистецтва та економіки.

Музеї

В Україні

У рамках проекту „Муніципальний розвиток та оновлення старої частини Львова”, який реалізується Німецьким товариством технічної співпраці (GTZ) спільно з Інститутом міста та управлінням охорони історичного середовища Львівської міської ради – було відреставровано у проїзді Крива Липа унікальний дерев’яний еркер XIX ст. та балкон на вул. Дорошенка, 21. Мета проекту полягає в управлінні процесом оновлення старої частини міста Львова, беручи до уваги питання енергоефективності та збереження історичних пам’яток.

За кордоном

З Амстердамського музею (Нідерланди) до України повернулися 19 експонатів, які належать Музею історичних коштовностей (філія Національного музею історії України), а от доля речей, які надавали для виставки 4 кримські музеї, поки що лишається невирішеною. Нідерландський музей оприлюднив заяву, що наразі ці експонати залишаться на території їхньої держави, доки не відбудеться засідання арбітражного суду, який вирішить куди повертати так зване скіфське золото – до Києва чи до Криму.

Національний музей Т. Г. Шевченка взяв участь у міжнародній виставці „Тарас Шевченко: Поет, Художник, Ікона, 1814–1861”, що триватиме до 2 листопада 2014 року. Предмети із зібрання музею представлено в Українському Музеї в Нью-Йорку (США) в проєкті, присвяченому 200-літтю від дня народження Т. Шевченка.

Бібліотеки

В Україні

1 серпня до Чернівецької обласної наукової бібліотеки ім. М. Івасюка завітала творча делегація повіту м. Бістриця-Несеуд (Румунія). У складі делегації були представники Повітової ради, письменники, директор та працівники повітової бібліотеки ім. Джордже Кошбука м. Бістриця-Несеуд. В рамках творчої зустрічі відбулось підписання Протоколу про співпрацю між бібліотеками. Даний проєкт передбачає розширення культурних та професійних зв’язків, забезпечення книгообміну між бібліотеками, активізацію співробітництва. ЧОУНБ ім. М. Івасюка стала базою проведення спільних науково-практичних конференцій, семінарів та інших тематичних заходів, спрямованих на задоволення інтелектуальних і духовних потреб національних

громад, популяризацію знань про культурні цінності українського народу та народу Румунії.

Кіно

В Україні

У столичному кінотеатрі „Кінопанорама” в рамках проекту „Ночі французького кіно” глядачі мали можливість переглянути чотири фільми: „Ніжність” (реж. Д. Фонкінос), „Жарти в сторону” (реж. Д. Шарон), „Інше життя жінки Сільві Тестю” (реж. С. Тестю), „Маніяк” (реж. Ф. Хадфун).

Під час презентації Фестивалю кіно та урбаністики „86” у Чернігові було представлено програму коротких метрів „Гра в міста” від режисерів з усього світу. Усі фільми зняті в 2012–2014 роках, а саме: „Лінія” (реж. А. Адмоні, Бразилія); „За рамками”, (реж. Й. Зойсі, Греція); „Хр-р-р”, (реж. Т. Карам, США); „Вегас”, (реж. Л. Конопа, Велика Британія) та ін.

За кордоном

Стрічка „Плем'я” українського кінорежисера М. Слабошпицького отримала перше місце і статуетку „Пропелер” на XVII кінофестивалі у Мотовані (Хорватія).

Український режисер М. Слабошпицький увійшов до складу журі LXVI Міжнародного кінофестивалю в Локарно, що проходив з 7 по 17 серпня у Швейцарії. Також у рамках фестивалю відбувся конкурс „Pardo di domani”, де була представлена українська картина „Листопад” М. Кондакової.

Український фільм „Брати” В. Трофіменко отримав нагороду „Орега Пріма” за найкращий дебют на X Міжнародному кінофестивалі, що проходив у селищі Вама Веке в Румунії. Ювілейний фестиваль показав спеціальну програму „Фокус на Україні”, в добірку якої увійшло чотири стрічки: трилер „Зелена кофта” реж. В. Тихого (2013), військова драма „Хайтарма” від А. Сеїтаблаєва (2012), перший український фільм у співробітництві з Європою – „Істальгія”

Д. Оніщенко (2012), а також підліткова драма „Гамер” О. Сенцова (2012).

Повнометражний фільм А. Акулевич „Це – я” (продюсери О. Фіалко, Л. Вінокур, кіностудія „Контакт”) здобув гран-прі Міжнародного кінофестивалю в м. Лучіано (Італія). Композитор В. Храпачов отримав приз за музичне рішення фільму.

Британський кіноінститут („BFI”, Велика Британія), видавець найстарішого та найавторитетнішого кіножурналу „Sight&Sound” (виходить з

1932 року) оприлюднив результати голосування за найвизначніший документальний фільм усіх часів. З понад 200 критиків і 100 фільммейкерів різних країн світу, які взяли участь у складанні рейтингу, 110 назвали найкращим документальним фільмом всіх часів українську стрічку Д. Вертова „Людина з кіноапаратом” (створена спільно з оператором М. Кауфманом у 1929 році на Одеській кінофабриці ВУФКУ), вивівши її на першу сходинку найавторитетнішого кінореєтингу.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

редактор відділу

НАУІ Інформцентру з

питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 08.10.2014. Умовн. друк. арк. 0,75. Б/т. Зам. 114. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12